

Rhed, er ikke hidtil fremkommet; det er i den Henseende en ganske ny Oplysning. Om denne Oplysning er rigtig, er et andet Spørgsmaal. Jeg har ikke alene af disse Baades Navne men ogsaa af de Forhandlinger, vi have ført om dem, uddraget den Slutning, at den større Kanonbaadsstykkelse havde en særlig Opgave netop til Forsvar af de snævre, de mindre Farvande mellem Verne, og jeg tror, at de, der have deltaget i Bevillingerne til Bygningen af disse smaa Krigsfartøier, have haft og endnu have den samme Opfattelse af disse's Betydning. Naar denne Betydning gjøres tvivlsom ved, at de overhoved skulde have vanskeligt ved at passere ind der, hvor deres Lunleplads er, saa er det naturligt, at man betegner det som i høi Grad bellageligt. Det ærede Medlem mente, at dette ikke havde Stort at betyde, da de let kunde lempes saaledes, at de kunde komme igennem Bøgestrømmen. Jeg skal henstille til ærede Medlemmer at bedømme, hvilken Vægt et saadant Argument har. Altsaa et Krigsfartøi, der forfølges eller forfølger, skal gjennem et snævert Farvand og kan ikke komme igennem uden at lempe sin Last, sit Kulforraad eller sin Kanon, hvad man nu vil. I hvilken Tilstand er et saadant Fartøi saa efter saadanne Lempninger? Jeg henholder mig til, hvad der staar i Marineministeriets Skrivelse; den slutter saaledes: „Det følger heraf, at „Falkster“ og „Møen“, selv naar de lempes til et mindre Dybtgaaende agter, vel ikke med enhver Vandstand ville kunne gaa gjennem Bøgestrømmen, men at det dog i de allerfleste Tilfælde, navnlig om Sommeren og Efteraaret, vil kunne ske“. Men sæt nu, at vi faae Krig om Foraaret!

Navn: Jeg skal kun gjøre nogle korte Mødbemærkninger. Det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Boissen) oplyste, at Udvalget har haft Afgang til mange Oplysninger; det kan jeg naturligvis ikke vide, det tvivler jeg ikke paa, at det har haft, men det, jeg anlede over, var, at man ikke faae Spor til det i Betænkningen, at de ikke havde givet Grunde til deres Dom paa det Sted. Det ærede Medlem kom dernæst tilbage til det Spørgsmaal, der har været nogle Gange bragt paa Bane; det var om, hvorvidt den senere Levering af „Odins“ Maskineri havde bevirket, at „Odin“ var bleven tidligere eller senere færdig. Jeg sagde før, og det kan jeg gjentage, at om det har været Tilfældet eller ikke, har det ikke haft den ringeste Indflydelse paa Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Bøden for Maskinernes forsinkede Levering, og derved forekommer det mig, at det Spørgsmaal aldeles taber sin Betydning ligeoverfor denne Sag. Med Hensyn til det Udtryk, hvori det ærede Medlem omtalte sin Mening om Grændserne for den Belvillie, der skal vises overfor indenlandske Fabrikanter, er jeg fuldkommen enig med ham; jeg vilde ligesom han anse det for en

stor Feil, om man vilde gaa saa vidt, at man blot indhentede Tilbud fra andre Fabrikanter, for derefter at se, hvad Prisen kunde være, og hvad man kunde byde den indenlandske Fabrikant, og saa uden nærmere Overveielse aflutte Kontrakt med denne; men jeg tør nok paastaa, at det heller aldrig har været Tilfælde, i det Mindste saalænge jeg har haft at gjøre med Marineministeriet. Jeg kan fremdeles ikke se, hvad der var i Veien for, at man efterat have indhentet Tilbud underhandler med den af Tilbyderne, hvis Tilbud er det billigste om en yderligere Nedfattelse i Prisen, og saaledes stiller det sig i dette Tilfælde med Hensyn til Store Belt. Det var Marineministeriet, som ønskede en yderligere Nedfattelse i Prisen, og den fik det mod at tilstaa nogen Forlængelse i Tid. Nu sagde det ærede Medlem, og det kunde i og for sig være ret plausibelt, at, naar den anden Fabrikant havde vidst, at der saaledes blev ydet en Udfattelse i Tid, havde han maasse gjort det endnu billigere. Jeg tør i dette Tilfælde paastaa Nei, Tiden var for Napiers af meget ringe Betydning, de vare ikke den Gang i Færd med at ombygge deres Maskinværksted, de Kanonbaadsmaskiner, som her forlangtes leverede med en Frist af $\frac{3}{4}$ Aar eller saa omtrent, havde Napiers ikke haft det Mindste mod at levere paa 4 à 5 Maaneder; men hvad enten de skulde leveres hurtigt eller mindre hurtigt, forlangte de samme Pris; i den Henseende er der altsaa ikke slet nogen som helst Forurettelse af Konkurrenter. Jeg paastaaar vebblivende, at det kun er af tilberigt Hensyn til Statskassens Lære, at Marineministeriet søgte disse Tilbud saaledes forandrede, at Maskineriet blev billigere for Statskassen. Dernæst kom det ærede Medlem ind paa forskellige andre Spørgsmaal, som ganske sikkert ere nævnte i Udvalgets Betænkning, tilbids i ethvert Fald, om hvad der senere i de paafølgende Aar er foregaaet med Bestemmelser lige over for Maskinfabrikanter. Det skal jeg ikke komme ind paa, da jeg synes, at det er rimeligt, at vi vente med det, til det er behandlet af Statsrevisionen, og saa tage fat paa det næste Aar. Det ærede Medlem sagde, at det forundrede ham, naar det blev sagt, at de større Kanonbaades Formaal udelukkende var Forsvaret paa Kjøbenhavns Rhed. Det har jeg aldrig paastaaet; jeg har sagt, at det i det Væsentlige var deres Formaal, og det fremgaar jo ogsaa af Ministeriets Skrivelse med Hensyn til deres Armering, Besætning o. s. v. At de kunne anvendes andre Steder, er ganske vist, og at de have været omtalte som anvendte andre Steder i Forhandlingerne om Forsvarsøvensets Udvikling, er ogsaa ganske sikkert, og navnlig har jeg for mit Vedkommende tænkt mig, at, naar Flaaden fik et Støttepunkt var Aggersøsfund, skulde de større Kanonbaade netop anvendes der. Men til det egentlige Forsvar af de snævre Farvande omkring Falkster og Møen ere de aabenbart ikke særlig be-